Førsteblad

1.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 35.

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Ølbrygging

Oppskr. av: R Ødegaard

(adresse): Nordre Vartdal

Fylke: Møre og Romsdal

Herad: Vartdal

Bygdelag: Nåre Vartdal

Gard:

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Nr 1

Nei

Nr 2

I vaar bygd er det i kring 40 siden dei brygga. Ja eldre folk veit um det.

Nr 3

Ja det var helst anhalds arbeide som brygga dga
Nei det er lite brukt aa bryga öl og vin her i bygdi

Nr 4

Nei

Nr 5

Nei

Nr 6

Det vert nokje brukt aa laga öl paa den nye maaate

Nr 7

Det var helst husbanden eller hvis kaaarmannen var sa frisk og färig

7639

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Nr 8

Ja det var sume som var flinkare enn andre. Og dei vart spurde til raads um all bygging. Det kunde farekome

Nr 9

Det var ofte at tva eller tre grannar kunde slaa seg sammen um aa byggja til jal eller so

Nr 10

Til jal og brudlaup

Nr 11

Til brudlaup vart det gerne byggja upp til ei 4 a 8 tänder. Og til jal 1 tände eller und det. Og daa skulde huslanden hava med seg i fisken av jäleället.

~~Nei~~

Nr 12

Nei

Nr 13

Dei kjöpte bygg kvis dei ikkje hadde själve

Nr 14

Dei brukte bygg. Ja der det var vanskelg aa dyrka bygg so tok dei av den aakeren dei ~~truddi~~ kunde vera best til bygg. eller dei kjöpte bygg

Nr 15

Ja dei tok ifraa um hausten

7639

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

av beste karnet

Nr 16

Dei hadde det i ein sek sam dei lagde i elva

Nr 17

Eg veit ikkje kor lengje det skulde vera i elvi, det skulde vera godt utblaugt

Nr 18

Det vart lagt i lange lave kassar sam dei kalla kurmar

Nr 19

Ein 2 a 3 tamar tykt

Nr 20

Nei

Nr 21

Det vart ikkje rört i det fäi det var utt spirt

Nr 22

Her vart sakt at ein rein maltet

Nr 23

Det var kor lang aalen eller graren var og so skulde det verg jamt paa karnet

Nr 24

Her vart sakt aal

Nr 25

Det var etter sam dei tykke det var passeleg aal paa det

Nr 26

Det veit eg ikkje um var brukt her

7639
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Nr 27

Det veit eg ikkje kvarfor nokka um

Nr 28

Her hadde dei smaa hus sam kalla kjölne, med upp müra grüe ag ei flat-helle uppaa. Og hadde dei ~~tt~~ fjälar sam var bara hal i ag dei fjälarne breide dei malte üt yver sa det skulde turke, Og dei fjälarne vart kalla kanfjälar. Og sa elda dei med smaak varme ein gang for dag. Sa lengje dei tykte malte var passeleg tört

Nr 29

Nei

Nr 31

Ja var det forfint sa var det ikkje bra

Nr 32

Det veit eg ikkje um dei hadde raad for det

Nr 33

Nei dei lagde öllet med det samme dei fekk ferdig malte

Nr 34

Dei kjöpte hümle av handels=mannen

Nr 35

Her var det bare al kjöpte hümle

Nr 36

Her var ikkje dyrka humle

7639
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Nr 37

Nei

Nr 38

Bryggje saa. Og ei kjel. Og ein gilsaa ..sam dei hadde ålet uppi naar dei sette gjæri i. Og ei spade av tre sam dei kalla meiskegra

Nr 39

Det var med eine lag dei kakke eine og hadde haade einen og nakne i saaen og det skulde staa i yver natti

Nr 40

Ein halm ring. Og ein til smia tre kars

Nr 41

Var det tre tapp var det i katnen. Var det kranne sa var det ei ein staven sam stod upp. Var det tre tapp sa var det ei lang stang sam rak upp um saaen. Og halden paa plas med ein kløynd ~~kjep~~ kjep
Det var kraner av enten tre eller messing og dei kjøpte dei

Nr 42

Ja

Nr 43

Grån eine og helst med bar paa

7639

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Nr 44

~~Vei~~ Det vart ütt rärt ~~ti~~ i eine lag i ryste saaen tre spade sam dei kalla meiskerar. Ja einen var silt

Nr 45

Det var kalla meiske

Nr 46

Dei kantraltrte med aa spikke meisrar ned i og saag kar det ran paa den

Nr 47

Det husker eg ikkje

Nr 48

Ja det vart breit eit aaklæde yver

Nr 49

Dei lagde meisken i raste= karet först, og sa sla eine lagen yver og rörde sammen

Nr 50

Det husker eg ikkje sa væl vart det mykje vatn vart ålet tynt

Nr 51

Det stod ei tid yver dekt men eg huksar ikkje kar lengje

Nr 52

Det var värter

Nr 53

Sakke

Nr 54

Ja det vart smakt paa. Kar det skulde vera huskar eg ikkje

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

7639

Nr 55

7 ein kjel

Nr 56

Nei

Nr 57

Det er so lenge siden at det veit eg ikkje aa svara nakka paa

Nr 58

Dei tok det första som rann til godt öll og naar det vart ljosare so vart det letöll

Nr 59

Drau

Nr 60

Det var kreaturföde

Nr 61

Dei brukte fingrarne og kjende med dei kor varmt det skulde vera. Karet stod enten i stova eller i kjellaren

Nr 62

Det hev eg ikkje höyrt snak um

Nr 63

Det var gjer

Nr 64

Den vart upp söyst i vörteren Det var aa stikke fingeren i aa daa skulde det vera so varmt som fingrarne

Nr 65

Det var ingi vis tid. Det var so lenge som gjeri gjekk

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Nr 65
med eit tjukt klede
Nr 66
Til det var utfi gaat og stilt i gjilsaaen
Nr 67
Det babla og rörde seg og var det stund gang so högde ei rüsen ned i gilsaaen
Nr 68
I gali naar dei bryga fekk dei gjer med kvar andre. Ellers veit eg ikkje um at dei gjäyde gjer til næste gang
Nr 69
Det veit eg ikkje aa svara nakka paa
Nr 70
Nei
Nr 71
Dei kjäpte. Eller fekk med ein som hadde nett brygga
Nr 72
Det slutta aa gaa som det vert sakt her
Nr 73
Det vart sakt at dei skaka upp
Nr 74
Ja dei gekk runt til alle grannar med ei span med äill. Dei skulde smakka paa upp okaka
Nr 75
alle i huset smakte, og til granar-

7639

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

vart det sent rünt

Nr 76

Nei

~~Dei skak upp ilag. Og smake paa upp skaka til kvar andre~~

Nr 77

Dei skaka upp ilag. Og smake paa uppskakka til kvar andre

Nr 78

Nei det var bare til jal

Nr 79

Ja

Nr 80

Dei fylle kaggen

Nr 81

I kjellaren. Dei regna med ei 2 a 3 maanad

Nr 82

Nei det veit eg ikkje um

Nr 83

Det skulde helst vera Gasbrünt

Nr 84

Nei

Nr 85

Ja det vart kalla spisål hvis det ikkje var sterkt

Nr 86

Det var alt ål sam skulde vera sterkt

Nr 87

All skulde vera reint ag malke

7639

skikeleg stelt- skjar aks i malke hen eg ikkje kaupt-

Nr 88

Nei den krū hadde dei ikkje her.

Nr 89

Det var ingen regel med

Nr 90

Ja det skulde vera stille

Nr 91

Det var ingen sam var rød det eg veit um

Nr 92

Nei

Nr 93

Nei

Nr 94

Det var ingen sam brudde paa det.

Nr 95

Nei

Nr 96

Det var ingen sam bride paa slikt det eg veit.

Nr 97

Det skulde vera ferdig til ful visse dag vaar det ikkje

Nr 98

Nei

Nr 99

Nei

Nr 100

Det var ikkje brukt

Nr 101

Det var ikkje brukt

7639

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Nr 102
Nei
Nr 103
Nei

7639

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING